कल्याणी खलु गाथेयं लौकिको प्रतिभाति मे।
एति जीवन्तमानन्दो नरं वर्षशतादपि॥

भाववचनानामिति किम्। नदी कूलानि रुजति। अज्वरेरिति किम्। चौरं ज्वरयति ज्वरः। अज्वरिसंतापयोरिति वक्तव्यम्। चौरं संतापयति तापः। शेष इत्येव। चौरं रुजति
5 रोगः।

आशिषि नाथः। ५५।

नाथृ नाथृ याञ्चोपतापैश्वर्याशीष्षु पठ्यते। तस्याशीःक्रियस्य कर्मणि कारके शेषत्वेन विवक्षिते षष्ठी विभक्तिर्भवति। सर्पिषो नाथते। मधुनो नाथते। आशिषीति किम्। माणवकमुपनाथति। अङ्ग पुत्रकाधीष्व।

10 जासिनिप्रहणनाटक्राथपिषां हिंसायाम्। ५६।

जासि निप्रहण नाट क्राथ पिष् इत्येतेषां धातूनां हिंसाक्रियाणां कर्मणि कारके षष्ठी विभक्तिर्भवति। जसु हिंसायां जसु ताडन इति च चुरादौ पठ्यते। तस्येदं ग्रहणम्। न दैवादिकस्य जसु मोक्षण इत्यस्य। चौरस्योज्जासयति। निप्रहण इति संघातविगृहीतविपर्यस्तग्रहणम्। चौरस्य निप्रहन्ति। चौरस्य निहन्ति। चौरस्य प्रहन्ति। चौरस्य प्रणि-
15 हन्ति। चौरस्योन्नाटयति। वृषलस्योन्नाटयति। चौरस्य क्राथयति। वृषलस्य क्राथयति। निपातनाद्वृद्धिः। अयं हि घटादौ पठ्यते। अथ क्रथ क्रथ क्लथ हिंसार्था (Dhâtup. 19,37—40) इति। तत्र घटादयो मित (19,1. fgg.) इति मित्संज्ञायां मितां ह्रस्व (६। ४। ९२) इति ह्रस्वत्वं स्यात्। चौरस्य पिनष्टि। वृषलस्य पिनष्टि। हिंसायामिति किम्। धानाः पिनष्टि। शेष इत्येव। चौरमुज्जासयति। एषामिति किम्। चौरं हिनस्ति। निप्रहण इति
20 किम्। चौरं विहन्ति।

व्यवहृपणोः समर्थयोः। ५७।

व्यवहृ पण इत्येतयोः समर्थयोः समानार्थयोः कर्मणि कारके षष्ठी विभक्तिर्भवति। द्यूते क्रयविक्रयव्यवहारे च समानार्थत्वमनयोः। शतस्य व्यवहरति। शतस्य पणते। आयप्रत्ययः कस्मान्न भवति। स्तुत्यर्थस्य पणतेरायप्रत्यय इष्यते। समर्थयोरिति किम्। श-
25 लाकां व्यवहरति। विक्षिपतीत्यर्थः। ब्राह्मणान्पणायते। स्तौतीत्यर्थः। शेष इत्येव। शतं पणते।

दिवस्तदर्थस्य। ५८।

व्यवहृपणिसमानार्थस्य दीव्यतेः कर्मणि षष्ठी विभक्तिर्भवति। शतस्य दीव्यति। तदर्थस्येति किम्। ब्राह्मणं दीव्यति। योगविभाग उत्तरार्थः।

30 विभाषोपसर्गे। ५९।

दिवस्तदर्थस्येति नित्यं षष्ठ्यां प्राप्तायां सोपसर्गस्य विकल्प उच्यते। उपसर्गे सति दिवस्तदर्थस्य कर्मणि कारके विभाषा षष्ठी विभक्तिर्भवति। शतस्य प्रतिदीव्यति। शतं प्रतिदीव्यति। उपसर्गस्येति किम्। शतस्य दीव्यति। तदर्थस्येत्येव। शलाकां प्रतिदीव्यति।